

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 18ης Νοεμβρίου 2010*

Στην υπόθεση C-322/09 P,

με αντικείμενο αίτηση αναίρεσης δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, που ασκήθηκε στις 8 Αυγούστου 2009,

NDSHT Nya Destination Stockholm Hotell & Teaterpaket AB, με έδρα τη Στοκχόλμη (Σουηδία), εκπροσωπούμενη από τους M. Merola και L. Armati, avvocati,

προσφεύγουσα,

όπου ο έτερος διάδικος είναι η

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους L. Flynn και T. Scharf, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής πρωτοδίκως,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. Lenaerts, πρόεδρο τμήματος, D. Šváby, E. Juhász, Γ. Αρέστη και T. von Danwitz (εισηγητή), δικαστές,

γενική εισαγγελέας: V. Trstenjak
γραμματέας: L. Hewlett, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 9ης Σεπτεμβρίου 2010,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- ¹ Με την αίτησή της αναιρέσεως, η NDSHT Nya Destination Stockholm Hotell & Teaterpaket AB (στο εξής: NDSHT) ζητεί την αναίρεση της αποφάσεως του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων [νυν Γενικού Δικαστηρίου] της 9ης Ιουνίου 2009, T-152/06, NDSHT κατά Επιτροπής (Συλλογή 2009, σ. II-1517, στο εξής:

αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση), με την οποία το Πρωτοδικείο απέρριψε ως απαράδεκτη την προσφυγή της περί ακυρώσεως της αποφάσεως που περιλαμβάνεται στα έγγραφα της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 24ης Μαρτίου και της 28ης Απριλίου 2006 προς την NDSHT, σχετικά με καταγγελία για τεκμαιρόμενες παράνομες κρατικές ενισχύσεις της Stockholm Visitors Board AB από τον Δήμο Στοκχόλμης (στο εξής: προσβαλλόμενη πράξη).

Το νομικό πλαίσιο

- 2 Όπως προκύπτει από τη δεύτερη αιτιολογική σκέψη, ο κανονισμός (ΕΚ) 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου [88 ΕΚ] (ΕΕ L 83, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε από την πράξη περί των όρων προσχωρήσεως στην Ευρωπαϊκή Ένωση της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Εσθονίας, της Κυπριακής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Λετονίας, της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, της Δημοκρατίας της Μάλτας, της Δημοκρατίας της Πολωνίας, της Δημοκρατίας της Σλοβενίας και της Σλοβακικής Δημοκρατίας και των προσαρμογών των Συνθηκών επί των οποίων βασίζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ 2003, L 236, σ. 33, στο εξής: κανονισμός 659/1999), κωδικοποιεί και θεμελιώνει την πρακτική της Επιτροπής, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, όσον αφορά την εξέταση των κρατικών ενισχύσεων.
- 3 Κατά το άρθρο 1, στοιχείο β', περίπτωση i, του εν λόγω κανονισμού, ως «υφιστάμενες ενισχύσεις» νοούνται «με την επιφύλαξη των άρθρων 144 και 172 της Πράξης Προσχώρησης της Αυστρίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας και του Παραρτήματος IV, σημείο 3 και του Προσαρτήματος του εν λόγω Παραρτήματος της Πράξης Προσχώρησης της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Εσθονίας, της Κύπρου, της Λετονίας, της Λιθουανίας, της Ουγγαρίας, της Μάλτας, της Πολωνίας, της Σλοβενίας και της Σλοβακίας, όλες οι ενισχύσεις οι οποίες υφίσταντο πριν από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης [ΕΚ] στο οικείο κράτος μέλος, δηλαδή συστήματα ενισχύσεων και καθεστώτα ατομικών ενισχύσεων που είχαν τεθεί σε εφαρμογή πριν, και εφαρμόζονται ακόμη έπειτα από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης».

- 4 Βάσει του άρθρου 1, στοιχείο η', του εν λόγω κανονισμού, ως «ενδιαφερόμενα μέρη» ορίζονται «κάθε κράτος μέλος και κάθε πρόσωπο, επιχείρηση ή ένωση επιχειρήσεων των οποίων τα συμφέροντα μπορεί να θιγούν από τη χορήγηση μιας ενίσχυσης, και ιδίως ο δικαιούχος της ενίσχυσης, οι ανταγωνιστικές επιχειρήσεις και οι επαγγελματικές ενώσεις».
- 5 Το άρθρο 4 του κανονισμού 659/1999, που περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο II με τίτλο «Διαδικασία σχετικά με τις κοινοποιούμενες ενισχύσεις», ορίζει στις παραγράφους 1 έως 4:

«1. Η Επιτροπή εξετάζει την κοινοποίηση μόλις τη λάβει. Με την επιφύλαξη του άρθρου 8, η Επιτροπή λαμβάνει απόφαση σύμφωνα με τις παραγράφους 2, 3 ή 4.

2. Εφόσον η Επιτροπή διαπιστώσει, μετά από προκαταρκτική εξέταση, ότι το κοινοποιηθέν μέτρο δεν αποτελεί ενίσχυση, σημειώνει τη διαπίστωση αυτή με σχετική απόφαση.

3. Εφόσον η Επιτροπή διαπιστώσει, μετά από προκαταρκτική εξέταση, ότι το κοινοποιηθέν μέτρο, ενώ εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου [87, παράγραφος 1, ΕΚ], δεν δημιουργεί αμφιβολίες κατά πόσον συμβιβάζεται με την κοινή αγορά, το κηρύσσει συμβατό με την κοινή αγορά (εφεξής αποκαλούμενη “απόφαση για τη μη διατύπωση αντιρρήσεων”). Στην απόφαση αυτή, αναφέρεται η συγκεκριμένη εξαίρεση της Συνθήκης που εφαρμόστηκε.

4. Εφόσον η Επιτροπή διαπιστώσει, μετά από προκαταρκτική εξέταση, ότι το κοινοποιηθέν μέτρο δημιουργεί αμφιβολίες κατά πόσον συμβιβάζεται με την κοινή αγορά, αποφασίζει να κινήσει τη διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο [88, παράγραφος 2, ΕΚ] (εφεξής αποκαλούμενη “απόφαση για κίνηση επίσημης διαδικασίας έρευνας”).»

- 6 Το κεφάλαιο III του εν λόγω κανονισμού αφορά τη διαδικασία σχετικά με τις παράνομες ενισχύσεις. Το άρθρο 10, παράγραφος 1, του εν λόγω κεφαλαίου ορίζει:

«Εφόσον η Επιτροπή έχει στην κατοχή της πληροφορίες από τις οποίες απορρέει ότι υπήρξαν παράνομες ενισχύσεις, ανεξαρτήτως της πηγής τους, εξετάζει αμελλητί τις πληροφορίες αυτές.»

- 7 Στο εν λόγω κεφάλαιο III, το άρθρο 13, που φέρει τον τίτλο «Αποφάσεις της Επιτροπής», προβλέπει στην παράγραφο 1:

«Μετά την εξέταση της ενδεχόμενης ύπαρξης παράνομων ενισχύσεων, εκδίδεται απόφαση σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφοι 2, 3 ή 4. [...]»

- 8 Στο κεφάλαιο VI του κανονισμού 659/1999, που φέρει τον τίτλο «Ενδιαφερόμενα μέρη», το άρθρο 20, παράγραφοι 2 και 3, ορίζει:

«2. Κάθε ενδιαφερόμενο μέρος μπορεί να ενημερώσει την Επιτροπή για τεκμαιρόμενη παράνομη ενίσχυση και τεκμαιρόμενη καταχρηστική εφαρμογή ενίσχυσης. Εάν η Επιτροπή κρίνει ότι, βάσει των πληροφοριών που διαθέτει, δεν υπάρχουν επαρκείς λόγοι για να εξετάσει την περίπτωση, ενημερώνει σχετικά το ενδιαφερόμενο μέρος. Εφόσον η Επιτροπή λάβει απόφαση για υπόθεση που αφορά το αντικείμενο της παρασχεθείσας πληροφορίας, αποστέλλει αντίγραφο της αποφάσεως αυτής στο ενδιαφερόμενο μέρος.

3. Κάθε ενδιαφερόμενο μέρος λαμβάνει, κατόπιν αιτήσεώς του, αντίγραφο κάθε αποφάσεως που λαμβάνεται δυνάμει των άρθρων 4 και 7, του άρθρου 10, παράγραφος 3, και του άρθρου 11.»

9 Κατά το άρθρο 25 του κανονισμού 659/1999:

«Οι αποφάσεις που λαμβάνονται σύμφωνα με τα κεφάλαια II, III, IV, V και VII απευθύνονται στο οικείο κράτος μέλος. [...]»

Ιστορικό της διαφοράς

- 10 Η NDSHT είναι εταιρία σουηδικού δικαίου, η οποία ασκεί τη δραστηριότητα του ταξιδιωτικού πρακτορείου στη Στοκχόλμη, παρέχοντας υπηρεσίες μέσω του διαδικτυακού της τόπου. Η εταιρία αυτή παρέχει σύνολο υπηρεσιών που περιλαμβάνει την κράτηση δωματίων σε ξενοδοχεία και την έκδοση της κάρτας «Η Στοκχόλμη α λα καρτ», η οποία προσφέρει στους κατόχους της πρόσβαση σε πλείονες υπηρεσίες και χώρους της πόλης της Στοκχόλμης, όπως τα μουσεία και οι τοπικές συγκοινωνίες.
- 11 Η Stockholm Visitors Board AB (στο εξής: SVB) είναι εταιρία που ανήκει στον Δήμο Στοκχόλμης μέσω διαφόρων θυγατρικών εταιριών. Στην εταιρία αυτή έχει ανατεθεί η παροχή τουριστικών πληροφοριών και η ανάδειξη της ευρύτερης περιοχής της Στοκχόλμης. Σε συνδυασμό με τις εν λόγω δραστηριότητες παροχής τουριστικών πληροφοριών, η SVB ασκεί και εμπορικές δραστηριότητες που συνίστανται, μεταξύ άλλων, στην κράτηση δωματίων σε ξενοδοχεία της Στοκχόλμης με μειωμένες τιμές και στην πώληση της «Stockholm Card», που προσφέρει δωρεάν πρόσβαση σε χώρους και υπηρεσίες του Δήμου Στοκχόλμης.
- 12 Τον Σεπτέμβριο 2004, η NDSHT διαβίβασε στην Επιτροπή πληροφορίες σχετικά με ετήσιες επιχορηγήσεις της SVB από τον Δήμο Στοκχόλμης για τα έτη 2003 έως 2005, υποστηρίζοντας ότι οι επιχορηγήσεις αυτές συνιστούσαν κρατικές ενισχύσεις χορηγηθείσες κατά παράβαση του άρθρου 88, παράγραφος 3, ΕΚ. Με την καταγγελία

που υπέβαλε, η NDSHT υποστήριξε ότι οι κρατικές αυτές ενισχύσεις συνίσταντο σε ετήσιες πιστώσεις στον προϋπολογισμό του Δήμου Στοκχόλμης υπέρ της SVB, στην επί τακτικής βάσεως κάλυψη των ζημιών προ φόρων της SVB από τη μητρική της εταιρία και στην προτιμησιακή πρόσβαση σε δημόσιους χώρους, όπως ένας επί πληρωμή χώρος στάθμευσης αυτοκινήτων τον οποίο διαχειρίζεται ο εν λόγω δήμος. Κατά την NDSHT, η SVB μπορούσε να χρησιμοποιήσει τις ενισχύσεις αυτές για να χρηματοδοτήσει εμπορικές δραστηριότητες τις οποίες, ωστόσο, ασκεί ανταγωνιστικά σε σχέση με άλλες εθνικές και διεθνείς εταιρίες, προκαλώντας έτσι στρέβλωση του ανταγωνισμού.

- 13 Η Επιτροπή εξέτασε την καταγγελία της NDSHT υπό το πρίσμα των πρόσθετων πληροφοριών που της διαβίβασαν αφενός η ως άνω εταιρία και αφετέρου οι σουηδικές αρχές, κατόπιν των αιτήσεων παροχής πληροφοριών που η Επιτροπή τους είχε απευθύνει συναφώς.

- 14 Στις 24 Μαρτίου 2006, ο υπεύθυνος για την υπόθεση διευθυντής της διεύθυνσης «Κρατικές ενισχύσεις 1: Συνοχή και ανταγωνισμός» της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της Επιτροπής (στο εξής: διευθυντής της αρμόδιας για την υπόθεση υπηρεσίας της Επιτροπής) απηύθυνε στην NDSHT το ακόλουθο έγγραφο:

«[...]

Επιθυμώ να σας πληροφορήσω ότι, βάσει των διαθέσιμων στοιχείων, οι αρμόδιες υπηρεσίες της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχουν αποχρώντες λόγοι για την περαιτέρω εξέταση της καταγγελίας σας.
[...]

Από την ανάλυσή μας προκύπτει ότι οι δραστηριότητες που αφορούν την “Stockholm Card” και τις κρατήσεις δωματίων σε ξενοδοχεία (εκτός από τις θέσεις στάθμευσης αυτοκινήτων που περιλαμβάνει η “Stockholm Card”) ασκούνται υπό συνθήκες αγοράς. Επομένως, οι δραστηριότητες αυτές δεν χρηματοδοτούνται από κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ. Όσον αφορά τη δωρεάν χρήση ορισμένων θέσεων στάθμευσης αυτοκινήτων, μπορεί να υποστηριχθεί ότι δεν επηρεάζεται το εμπόριο και, ακόμη και αν επηρεαζόταν, η ενίσχυση αυτή περιελήφθη στη “Stockholm Card” πολύ πριν την ένταξη της Σουηδίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 1995 και αποτελεί επομένως υφιστάμενη ενίσχυση. Εξάλλου, από 1ης Ιανουαρίου 2006, η εν λόγω υπηρεσία έπαυσε να περιλαμβάνεται στη “Stockholm Card”.

Οι λοιπές δραστηριότητες (παροχή τουριστικών πληροφοριών, κ.λπ.) εμπίπτουν κατά πάσα πιθανότητα στις διατάξεις που διέπουν τις υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος (SIEG). Δεν φαίνεται να υπάρχουν διεπιδοτήσεις οικονομικών δραστηριοτήτων. Πάντως, σε περίπτωση που η αντιστάθμιση για τις υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος χαρακτηριζόταν κρατική ενίσχυση, η ενίσχυση αυτή θα χορηγούνταν υπό τις ίδιες προϋποθέσεις από πριν το 1995 και, ως εκ τούτου, θα αποτελούσε υφιστάμενη ενίσχυση.

Συνοψίζοντας, από τον εμπεριστατωμένο έλεγχο στον οποίο προβήκαμε σχετικά με την καταγγελία αυτή προκύπτει ότι πρόκειται περί υφιστάμενης και όχι περί παράνομης ενισχύσεως, η οποία, εν πάση περιπτώσει, είναι συμβατή με την κοινή αγορά. Δεδομένου ότι δεν απαιτείται να ληφθούν κατάλληλα μέτρα βάσει του άρθρου 88, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚ, δεν προτιθέμεθα να λάβουμε άλλα μέτρα στην υπόθεση αυτή.

[...]»

- 15 Η NDSHT, με έγγραφο της 5ης Απριλίου 2006, ενημέρωσε την Επιτροπή ότι από το έγγραφο της 24ης Μαρτίου 2006 συμπεραίνει ότι η Επιτροπή είχε απορρίψει την καταγγελία της και είχε εκδώσει απόφαση περί μη προβολής αντιρρήσεων σε σχέση με τα επίμαχα χρηματοοικονομικά μέτρα, κατ' εφαρμογή των άρθρων 13 και 4, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού 659/1999. Η NDSHT ζήτησε επίσης από την Επιτροπή να της διαβιβάσει αντίγραφο της αποφάσεως αυτής, σύμφωνα με το άρθρο 20 του ίδιου κανονισμού.
- 16 Με έγγραφο της 28ης Απριλίου 2006, ο διευθυντής της αρμόδιας για την υπόθεση υπηρεσίας της Επιτροπής απάντησε στην NDSHT επαναλαμβάνοντας ότι από τα παρασχεθέντα στοιχεία προέκυπτε ότι τα καταγγελλθέντα μέτρα δεν συνιστούσαν παράνομες κρατικές ενισχύσεις και ότι, επομένως, δεν ήταν δυνατό να της διαβιβαστεί απόφαση της Επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 20 του κανονισμού 659/1999.

Η διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

- 17 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 6 Ιουνίου 2006, η NDSHT ζήτησε την ακύρωση της προσβαλλομένης πράξεως της Επιτροπής και την κίνηση της επίσημης διαδικασίας εξετάσεως του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ.
- 18 Με χωριστό δικόγραφο, η Επιτροπή πρόεβαλε ένσταση απαραδέκτου δυνάμει του άρθρου 114, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου [νυν Κανονισμός Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου], στην οποία η NDSHT απάντησε στις 9 Νοεμβρίου 2006.
- 19 Η NDSHT, με τις παρατηρήσεις της επί της ενστάσεως απαραδέκτου, υποστήριξε ότι η προσβαλλόμενη πράξη εμπεριείχε ταυτόχρονα οριστική άρνηση της Επιτροπής

να κινήσει την επίσημη διαδικασία εξετάσεως του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ και απόφαση να θέσει την υπόθεση στο αρχείο. Επομένως, η προσβαλλόμενη πράξη έπρεπε να θεωρηθεί ως απόφαση επηρεάζουσα την έννομη κατάσταση της NDSHT. Κατ' ακολουθία, συνιστούσε πράξη δυνάμενη να προσβληθεί κατά την έννοια του άρθρου 230 ΕΚ.

- 20 Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Πρωτοδικείο απέρριψε την προσφυγή της NDSHT ως απαράδεκτη και καταδίκασε αυτή στα δικαστικά έξοδα.
- 21 Το Πρωτοδικείο έκρινε ότι, προκειμένου να διαπιστωθεί αν η προσβαλλόμενη πράξη συνιστά πράξη δυνάμενη να προσβληθεί, πρέπει να εξεταστεί αν, υπό το πρίσμα του ουσιαστικού περιεχομένου της, συνιστά απόφαση υπό την έννοια του άρθρου 4 του κανονισμού 659/1999 ή απλώς ανεπίσημη πληροφορία κατά το άρθρο 20, παράγραφος 2, δεύτερη περίοδος, του ίδιου κανονισμού.
- 22 Το Πρωτοδικείο, με τη σκέψη 44 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, επισήμανε ότι η Επιτροπή δεν υποχρεούται να εκδώσει απόφαση υπό την έννοια του άρθρου 4 του κανονισμού 659/1999 σε απάντηση κάθε καταγγελίας. Υποχρεούται να εκδώσει απόφαση μόνο στην περίπτωση που έχει εφαρμογή το άρθρο 13 του κανονισμού. Εντούτοις, αυτό δεν συμβαίνει οσάκις η καταγγελία αφορά υφιστάμενη ενίσχυση. Με τη σκέψη 64 της ίδιας αποφάσεως, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι δεν συμβιβαζόταν με την οικονομία της διαδικασίας ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων η άποψη ότι η Επιτροπή εκδίδει υποχρεωτικώς απόφαση κατά την έννοια του άρθρου 4 του εν λόγω κανονισμού κατόπιν της εξετάσεως καταγγελίας που αφορά υφιστάμενη ενίσχυση.
- 23 Από το ουσιαστικό περιεχόμενο των εγγράφων της 24ης Μαρτίου και της 28ης Απριλίου 2006 (στο εξής από κοινού: προσβαλλόμενα έγγραφα) προκύπτει ότι η Επιτροπή αποφάσισε να μη δώσει συνέχεια στην καταγγελία λόγω του ότι οι επίμαχες ενισχύσεις συνιστούσαν υφιστάμενες ενισχύσεις που εμπίπτουν στη διαδικασία του άρθρου 88, παράγραφος 1, ΕΚ. Το Πρωτοδικείο, με τη σκέψη 57 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, έκρινε ότι στην περίπτωση αυτή, λαμβανομένης υπόψη της πάγιας νομολογίας, η Επιτροπή δεν υποχρεούται, κατόπιν της εξετάσεως καταγγελίας, να απευθύνει στο κράτος μέλος σύσταση για τη λήψη κατάλληλων μέτρων κατ' εφαρμογήν του

άρθρου 18 του κανονισμού 659/1999. Επιπλέον, καμία από τις διατάξεις του εν λόγω κανονισμού που εφαρμόζονται στις υφισταμένες ενισχύσεις δεν προβλέπει τη δυνατότητα της Επιτροπής να εκδίδει, κατά το πέρας του προκαταρκτικού σταδίου έρευνας των εν λόγω ενισχύσεων, πράξη έχουσα χαρακτήρα αποφάσεως.

- 24 Τέλος, με τη σκέψη 63 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο διευκρίνισε ότι, καθόσον η Επιτροπή, μετά την αρχική εξέταση στην οποία προέβη, έκρινε ότι οι επίμαχες χρηματοοικονομικές ενισχύσεις έπρεπε να θεωρηθούν ως υφιστάμενες ενισχύσεις, τα προσβαλλόμενα έγγραφα δεν μπορούσαν να θεωρηθούν ως άρνηση της Επιτροπής να κινήσει την επίσημη διαδικασία εξετάσεως του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ.
- 25 Κατ' ακολουθία, το Πρωτοδικείο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα προσβαλλόμενα έγγραφα έπρεπε να θεωρηθούν όχι ως απόφαση κατά την έννοια του άρθρου 4 του κανονισμού 659/1999, αλλά ως ανεπίσημη πληροφορία κατά την έννοια του άρθρου 20 του ίδιου κανονισμού. Επομένως, δεν συνιστούσαν πράξεις δυνάμενες να προσβληθούν με προσφυγή υπό την έννοια του άρθρου 230 ΕΚ.

Αιτήματα των διαδίκων ενώπιον του Δικαστηρίου

- 26 Με την αίτησή της αναιρέσεως, η NDSHT, αμφισβητώντας τον χαρακτηρισμό των επίμαχων μέτρων από την Επιτροπή, ζητεί από το Δικαστήριο να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση στο σύνολό της, εν συνεχεία δε να δεχθεί το αίτημα που αυτή προέβαλε πρωτοδίκως και να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα ή, επικουρικώς, να κηρύξει παραδεκτή την προσφυγή της, να αναπέμψει την υπόθεση στο Γενικό Δικαστήριο και να επιφυλαχθεί ως προς την έκδοση αποφάσεως όσον αφορά τα δικαστικά έξοδα της πρωτοβάθμιας και της κατ' αναίρεση δίκης.

- 27 Η Επιτροπή ζητεί την απόρριψη της αιτήσεως αναιρέσεως και την καταδίκη της NDSHT στα δικαστικά έξοδα.

Επί της αιτήσεως αναιρέσεως

- 28 Προς στήριξη της αιτήσεως αναιρέσεως, η NDSHT προβάλλει τέσσερις λόγους αναιρέσεως.
- 29 Ο πρώτος λόγος αναιρέσεως στηρίζεται σε πρόδηλη παραμόρφωση του περιεχομένου των προσβαλλομένων εγγράφων. Με τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, καθόσον χαρακτήρισε την προσβαλλόμενη πράξη ως προπαρασκευαστική πράξη μη έχουσα τον χαρακτήρα οριστικής αποφάσεως δυνάμενης να προσβληθεί με προσφυγή ακυρώσεως. Με τον τρίτο λόγο αναιρέσεως, η NDSHT προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο καθόσον έκρινε ότι η θέση της Επιτροπής έπρεπε να θεωρηθεί ως απόρριψη της αιτήσεως περί λήψεως κατάλληλων μέτρων υπό την έννοια του άρθρου 88, παράγραφος 1, ΕΚ. Τέλος, με τον τέταρτο λόγο αναιρέσεως, η NDSHT υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε ομοίως σε πλάνη περί το δίκαιο, καθόσον έκρινε ότι ο εκ μέρους της Επιτροπής χαρακτηρισμός των επίμαχων χρηματοοικονομικών μέτρων ως υφισταμένων ενισχύσεων δεν επέτρεπε να προσβληθεί η απόρριψη της καταγγελίας. Η κρίση αυτή στηριζόταν σε εσφαλμένη ερμηνεία των άρθρων 4, 10, 13 και 20 του κανονισμού 659/1999.
- 30 Δεδομένου ότι ο δεύτερος, ο τρίτος και ο τέταρτος λόγος αναιρέσεως συνδέονται στενώς, πρέπει να εξετασθούν από κοινού.

Επί του δεύτερου, του τρίτου και του τέταρτου λόγου αναιρέσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 31 Η NDSHT, επικαλούμενη, μεταξύ άλλων, την απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Ιουλίου 2008, C-521/06 P, Αθηναϊκή Τεχνική κατά Επιτροπής (Συλλογή 2008, σ. I-5829), προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι παρέβη τα άρθρα 4, 10, 13 και 20, παράγραφος 2, του κανονισμού 659/1999, καθόσον έκρινε ότι η εκ μέρους της Επιτροπής απόρριψη της καταγγελίας δεν συνιστά απόφαση παράγουσα δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα ικανά να θίξουν τα συμφέροντά της και, επομένως, πράξη δυνάμενη να προσβληθεί με προσφυγή κατά την έννοια του άρθρου 230 ΕΚ.
- 32 Συγκεκριμένα, η αναιρεσείουσα, με τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως, υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, καθόσον έκρινε ότι η προσβαλλόμενη πράξη συνιστούσε όχι οριστική απόφαση, αλλά προπαρασκευαστική πράξη. Η αναιρεσείουσα προβάλλει, αντιθέτως, ότι η Επιτροπή είχε ολοκληρώσει την εξέταση και είχε λάβει απόφαση, η οποία ωστόσο δεν είχε προσλάβει τυπική μορφή αποφάσεως, με την οποία είχε απορρίψει την καταγγελία που αυτή είχε υποβάλει με την αιτιολογία ότι η χορηγηθείσα χρηματοοικονομική ενίσχυση ήταν συμβατή με την κοινή αγορά.
- 33 Συναφώς, η αναιρεσείουσα, με τον τρίτο λόγο αναιρέσεως, υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο, με τις σκέψεις 57 επ. της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο καθόσον έκρινε ότι η θέση της Επιτροπής έπρεπε να θεωρηθεί ως απόρριψη αιτήσεως περί λήψεως κατάλληλων μέτρων υπό την έννοια του άρθρου 88, παράγραφος 1, ΕΚ και όχι ως άρνηση να κινήσει την επίσημη διαδικασία εξετάσεως της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου. Ομοίως, το Πρωτοδικείο μη ορθώς

έκρινε ότι η Επιτροπή δεν είχε υποχρέωση, κατόπιν της εξετάσεως καταγγελίας, να λάβει απόφαση κατά το πέρας του προκαταρκτικού σταδίου έρευνας.

- 34 Επιπλέον, η αναιρεσείουσα, με τον τέταρτο λόγο αναιρέσεως υποστηρίζει ότι τα άρθρα 4, 10 και 13 του κανονισμού 659/1999 επιβάλλουν στην Επιτροπή την υποχρέωση, οσάκις αυτή εξετάζει καταγγελία περί φερόμενης παράνομης ενισχύσεως, να περατώσει το προκαταρκτικό στάδιο έρευνας με τη λήψη αποφάσεως, όπως επισημαίνεται στη σκέψη 40 της προπαρατεθείσας αποφάσεως Αθηναϊκή Τεχνική κατά Επιτροπής.
- 35 Η Επιτροπή υποχρεούται επίσης να λάβει απόφαση στην περίπτωση που, κατά το προκαταρκτικό στάδιο έρευνας, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι υφίσταται κρατική ενίσχυση. Συγκεκριμένα, η δυνατότητα ασκήσεως προσφυγής κατά του εγγράφου της Επιτροπής με το οποίο αυτή αρνήθηκε να κινήσει την επίσημη διαδικασία εξετάσεως, με την αιτιολογία ότι η προσβαλλόμενη ενίσχυση συνιστούσε υφιστάμενη ενίσχυση, επιβεβαιώθηκε από το Δικαστήριο με την απόφαση της 24ης Μαρτίου 1993, C-313/90, CIRFS κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1993, σ. I-1125). Στο πλαίσιο αυτό, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι η ερμηνεία στην οποία προέβη το Πρωτοδικείο, με τις σκέψεις 64 επ. της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, κατά την οποία δεν συμβιβάζεται με την οικονομία της διαδικασίας ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων η άποψη ότι η Επιτροπή, όταν ενημερώνει τον καταγγέλλοντα ότι η καταγγελία του αφορά υφιστάμενη ενίσχυση, εκδίδει υποχρεωτικώς απόφαση κατά την έννοια του άρθρου 4 του κανονισμού 659/1999, εκφράζει εντελώς εσφαλμένη αντίληψη του διαδικαστικού αυτού συστήματος. Η ερμηνεία αυτή συνεπάγεται ότι η Επιτροπή, χαρακτηρίζοντας τα προσβαλλόμενα χρηματοοικονομικά μέτρα ως υφιστάμενη ενίσχυση, μπορεί να αποφύγει κάθε έλεγχο εκ μέρους του δικαστή της Ένωσης, πράγμα το οποίο είναι προδήλως απαράδεκτο.
- 36 Η Επιτροπή δέχεται, καταρχάς, ότι τα προσβαλλόμενα έγγραφα δεν αφορούν το σύνολο των επίμαχων χρηματοοικονομικών μέτρων και ότι δεν περιέχουν απόφαση περί υφιστάμενης ενισχύσεως. Αντιθέτως, τα εν λόγω έγγραφα περιέχουν ορισμένες υποθέσεις και, εξ αυτού του λόγου, διατυπώνουν μη οριστικά συμπεράσματα, τα οποία, εξάλλου, δεν καταλήγουν στον ίδιο χαρακτηρισμό των διαφόρων μέτρων. Επιπλέον, με τα έγγραφα αυτά η Επιτροπή συνόψισε τη θέση της αρμόδιας για την

καταγγελία υπηρεσίας, κατά την οποία αυτή δεν προτίθετο, τη δεδομένη χρονική στιγμή, να δώσει συνέχεια στην καταγγελία.

- 37 Εν συνεχεία, το επιχείρημα που προέβαλε η NDSHT ότι η Επιτροπή έλαβε απόφαση, έστω μη έχουσα τυπική μορφή, είναι अपαράδεκτο, καθόσον αυτό δεν προβλήθηκε στη διάρκεια της πρωτοβάθμιας δίκης.
- 38 Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι δεν εξέδωσε απόφαση και ότι αρκέστηκε να διατυπώσει μια προσωρινή εκτίμηση, δεδομένου ότι η καταγγελία τέθηκε στο αρχείο μόλις τον Δεκέμβριο του 2006. Εξάλλου, όσον αφορά τις υφιστάμενες ενισχύσεις, αυτή δεν μπορούσε να λάβει άμεσα απόφαση, αλλά όφειλε, καταρχάς, εφόσον θεωρούσε τα μέτρα ασύμβατα προς την κοινή αγορά, να ενημερώσει το οικείο κράτος μέλος και, εν συνεχεία, να προτείνει ενδεχομένως κατάλληλα μέτρα. Δεδομένου ότι ο κανονισμός 659/1999 δεν προβλέπει ειδική διαδικασία ακολουθητέα σε τέτοια περίπτωση, η προσφυγή κατά παραλείψεως θα συνιστούσε τη μόνη δυνατή λύση για την προσβολή της επίμαχης πράξεως.
- 39 Τέλος, η Επιτροπή αμφισβητεί τη λυσιτέλεια των παραπομπών στις προπαρατεθείσες αποφάσεις CIRFS κ.λπ. κατά Επιτροπής και Αθηναϊκή Τεχνική κατά Επιτροπής, δεδομένου ότι, καθόσον αυτή διαπίστωσε ότι επρόκειτο για υφιστάμενες ενισχύσεις, δεν είχε πλέον τη δυνατότητα να κινήσει την επίσημη διαδικασία εξετάσεως του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

— Επί του παραδεκτού του επιχειρήματος της NDSHT όσον αφορά το ότι η απόφαση της Επιτροπής δεν είχε προσλάβει τυπική μορφή αποφάσεως

- 40 Κατά την Επιτροπή, το επιχείρημα της αναιρεσείουσας ότι η Επιτροπή περάτωσε την εξέταση των επίμαχων χρηματοοικονομικών μέτρων λαμβάνοντας απόφαση, η οποία δεν προσέλαβε τυπική μορφή, δεν προβλήθηκε ενώπιον του Πρωτοδικείου και είναι, επομένως, απαράδεκτο.
- 41 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 58 του Οργανισμού του Δικαστηρίου και 113, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, προκύπτει ότι ο αναιρεσείων μπορεί κατ' αναιρέση να επικαλείται κάθε λυσιτελές επιχείρημα υπό την προϋπόθεση και μόνον ότι η αίτηση αναιρέσεως δεν μεταβάλλει το αντικείμενο της διαφοράς που εκδίκασε το Πρωτοδικείο (απόφαση της 18ης Ιανουαρίου 2007, C-229/05 P, ΡΚΚ και ΚΝΚ κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2007, σ. I-439, σκέψη 66, καθώς και της 29ης Νοεμβρίου 2007, C-8/06 P, Herrero Romeu κατά Επιτροπής, Συλλογή 2007, σ. I-10333, σκέψη 32).
- 42 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, αντιθέτως προς ό,τι υποστηρίζει η Επιτροπή, το εν λόγω επιχείρημα περιέχονταν στην προσφυγή που η NDSHT άσκησε ενώπιον του Πρωτοδικείου, στο σημείο 29 της οποίας αναφέρεται ότι, «κατά πάγια νομολογία, η μορφή των εκδιδόμενων πράξεων ή αποφάσεων είναι αδιάφορη όσον αφορά το δικαίωμα προσβολής τους». Επομένως, ακόμη και αν υποθεθεί ότι το επιχείρημα αυτό δεν διατυπώθηκε ενώπιον του Πρωτοδικείου με τον ίδιο ακριβώς τρόπο που διατυπώθηκε στην αίτηση αναιρέσεως, εντούτοις, δεν μεταβάλλει το αντικείμενο της ενώπιον του Πρωτοδικείου διαφοράς.

43 Επομένως το επιχείρημα αυτό είναι παραδεκτό.

— Επί της ουσίας

44 Η αναιρεσείουσα, με τον δεύτερο, τον τρίτο και τον τέταρτο λόγο αναιρέσεως, σκοπεί, κατ' ουσίαν, να αποδείξει ότι το Πρωτοδικείο, καθόσον έκρινε ότι τα προσβαλλόμενα έγγραφα δεν συνιστούσαν πράξεις δυνάμενες να προσβληθούν κατά την έννοια του άρθρου 230 ΕΚ, υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο.

45 Συναφώς, το Δικαστήριο έχει επανειλημμένως αποφανθεί ότι προσφυγή ακυρώσεως κατά την έννοια του άρθρου 230 ΕΚ μπορεί να ασκηθεί κατά οποιασδήποτε πράξεως των θεσμικών οργάνων, ανεξαρτήτως της φύσεως ή της μορφής της, η οποία σκοπεί στην παραγωγή δεσμευτικών εννόμων αποτελεσμάτων, ικανών να θίξουν τα συμφέροντα του προσφεύγοντος, μεταβάλλοντας χαρακτηριστικώς τη νομική του κατάσταση (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις Αθηναϊκή Τεχνική κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα, σκέψη 29 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, καθώς και της 26ης Ιανουαρίου 2010, C-362/08 P, Internationaler Hilfsfonds κατά Επιτροπής, Συλλογή 2010, σ. I-669, σκέψη 51).

46 Ομοίως από πάγια νομολογία σχετική με το παραδεκτό προσφυγής ακυρώσεως προκύπτει ότι για τον χαρακτηρισμό των προσβαλλομένων πράξεων σημασία έχει η ουσία της πράξεως (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 11ης Νοεμβρίου 1981, 60/81, IBM κατά Επιτροπής, Συλλογή 1981, σ. 2639, σκέψη 9, και της 22ας Ιουνίου 2000, C-147/96, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-4723, σκέψη 27).

47 Αντιθέτως, η μορφή των πράξεων ή των αποφάσεων είναι καταρχήν αδιάφορη όσον αφορά το παραδεκτό της προσφυγής ακυρώσεως. Επομένως, δεν ενδιαφέρει, καταρχήν, όσον αφορά τον χαρακτηρισμό της οικείας πράξεως, το αν αυτή πληροί

ορισμένες τυπικές προϋποθέσεις, όπως το να έχει τιτλοφορηθεί κατάλληλα από τον συντάκτη της ή να αναφέρει τις διατάξεις που απαρτίζουν τη νομική βάση της. Δεν έχει, επομένως, σημασία το αν η συγκεκριμένη πράξη έχει χαρακτηριστεί ως «απόφαση» ή το αν αναφέρεται στο άρθρο 4, παράγραφοι 2, 3 ή 4, του κανονισμού 659/1999. Δεν έχει επίσης σημασία το ότι η Επιτροπή δεν την κοινοποίησε στο οικείο κράτος μέλος, κατά παράβαση του άρθρου 25 του κανονισμού αυτού, διότι το ελάττωμα αυτό δεν μεταβάλλει την ουσία της εν λόγω πράξεως (βλ. απόφαση Αθηναϊκή Τεχνική κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα, σκέψεις 43 και 44 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

48 Περαιτέρω, αποτελούν, κατ' αρχήν, πράξεις δυνάμενες να προσβληθούν τα μέτρα με τα οποία καθορίζεται οριστικώς η θέση της Επιτροπής κατά το πέρας της διοικητικής διαδικασίας και τα οποία παράγουν δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα ικανά να θίξουν τα συμφέροντα του προσφεύγοντος, όχι όμως και τα ενδιάμεσα μέτρα που κατατείνουν στην προετοιμασία της τελικής αποφάσεως χωρίς να παράγουν τέτοια αποτελέσματα (βλ. απόφαση Αθηναϊκή Τεχνική κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα, σκέψη 42 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

49 Όσον αφορά τον τυχόν χαρακτήρα των μέτρων που λαμβάνει η Επιτροπή, στο πλαίσιο της διαδικασίας ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων, ως οριστικών και δυνάμενων να προσβληθούν πρέπει να υπομνησθεί, πρώτον, ότι η Επιτροπή, βάσει του άρθρου 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 659/1999, οφείλει, εφόσον έχει στην κατοχή της πληροφορίες από τις οποίες απορρέει ότι υπήρξε παράνομη κρατική ενίσχυση, ανεξαρτήτως της πηγής τους, να εξετάζει τις πληροφορίες αυτές. Η εξέταση καταγγελίας βάσει της οικείας διατάξεως προκαλεί την κίνηση της προκαταρκτικής έρευνας του άρθρου 88, παράγραφος 3, ΕΚ και υποχρεώνει την Επιτροπή να ερευνήσει αμελλητί την ύπαρξη ενισχύσεως και τη συμβατότητά της με την κοινή αγορά (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση Αθηναϊκή Τεχνική κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα, σκέψη 37).

- 50 Το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 659/1999, το οποίο εφαρμόζεται στο πλαίσιο της εξετάσεως καταγγελίας για φερόμενη παράνομη ενίσχυση, επιβάλλει στην Επιτροπή την υποχρέωση να περατώσει την προκαταρκτική έρευνα εκδίδοντας απόφαση δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφοι 2, 3 ή 4, του κανονισμού αυτού, δηλαδή απόφαση διαπιστώνουσα ότι δεν υφίσταται ενίσχυση, απόφαση για τη μη διατύπωση αντιρρήσεων ή απόφαση για κίνηση επίσημης διαδικασίας έρευνας, δεδομένου ότι το θεσμικό όργανο δεν επιτρέπεται να αδρανή κατά την προκαταρκτική έρευνα. Επομένως, οφείλει είτε να προχωρήσει, σε εύθετο χρόνο, στο επόμενο στάδιο της διαδικασίας που προβλέπεται από το άρθρο 88, παράγραφος 2, ΕΚ είτε να θέσει την υπόθεση στο αρχείο, εκδίδοντας σχετική απόφαση (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση Αθηναϊκή Τεχνική κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα, σκέψη 40 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 51 Εφόσον η Επιτροπή διαπιστώσει, κατόπιν της εξετάσεως καταγγελίας, ότι από την έρευνα δεν μπορεί να συναχθεί ότι υφίσταται κρατική ενίσχυση υπό την έννοια του άρθρου 87 ΕΚ, αρνείται εμμέσως να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 2ας Απριλίου 1998, C-367/95 P, Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, Συλλογή 1998, σ. I-1719, σκέψη 47).
- 52 Όσον αφορά τη διαπίστωση στην οποία προέβη η Επιτροπή, κατά την οποία τα καταγγελλθέντα μέτρα συνιστούν υφιστάμενες ενισχύσεις, επισημαίνεται ότι οι υφιστάμενες ενισχύσεις υπόκεινται, ασφαλώς, στον διαρκή έλεγχο του άρθρου 88, παράγραφος 1, ΕΚ και ότι αυτές πρέπει να θεωρούνται ως νόμιμες ενόσω η Επιτροπή δεν έχει διαπιστώσει το ασύμβατό τους προς την κοινή αγορά (βλ. αποφάσεις της 9ης Αυγούστου 1994, C-44/93, *Namur-Les assurances du crédit*, Συλλογή 1994, σ. I-3829, σκέψη 34, και της 9ης Οκτωβρίου 2001, C-400/99, *Ιταλία κατά Επιτροπής*, Συλλογή 2001, σ. I-7303, σκέψη 48). Εντούτοις, οσάκις η Επιτροπή επιλαμβανόμενη καταγγελίας σχετικά με φερόμενη παράνομη ενίσχυση χαρακτηρίζει το μέτρο ως υφιστάμενη ενίσχυση, το υποβάλλει στη διαδικασία του άρθρου 88, παράγραφος 1, ΕΚ και, επομένως, αρνείται σιωπηρώς να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις CIRFS κ.λπ. κατά Επιτροπής,

προπαρατεθείσα, σκέψεις 25 και 26, καθώς και της 16ης Μαΐου 2002, C-321/99 P, ARAP κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. I-4287, σκέψη 61).

- 53 Η απόφαση αυτή με την οποία η Επιτροπή αρνείται να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ έχει οριστικό χαρακτήρα και δεν είναι, επομένως, δυνατό να χαρακτηριστεί ως απλό προπαρασκευαστικό μέτρο (προπαρατεθείσες αποφάσεις CIRFS κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 26, καθώς και, υπό την ίδια έννοια, Αθηναϊκή Τεχνική κατά Επιτροπής, σκέψεις 54 και 58).
- 54 Σε μια τέτοια περίπτωση, εκείνοι υπέρ των οποίων έχουν τεθεί οι προβλεπόμενες από τη διάταξη αυτή διαδικαστικές εγγυήσεις μπορούν να επιτύχουν την τήρησή τους μόνον αν έχουν τη δυνατότητα να αμφισβητήσουν την απόφαση αυτή ενώπιον του κοινοτικού δικαστή σύμφωνα με το άρθρο 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ. Η αρχή αυτή εφαρμόζεται τόσο σε περίπτωση που η Επιτροπή αποφασίζει ότι η ενίσχυση είναι συμβατή με την κοινή αγορά όσο και σε περίπτωση που η Επιτροπή αποκλείει την ύπαρξη ενισχύσεως (απόφαση Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, προπαρατεθείσα, σκέψη 47) καθώς και στην περίπτωση που η Επιτροπή κρίνει ότι πρόκειται περί υφιστάμενης ενισχύσεως (βλ., υπό την έννοια αυτή, προπαρατεθείσας αποφάσεις CIRFS κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 27, καθώς και ARAP κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 62).
- 55 Η διαπίστωση αυτή επιρρωννύεται από το άρθρο 20 του κανονισμού 659/1999, που προβλέπει τα δικαιώματα των ενδιαφερομένων μερών. Κατά τη δεύτερη και την τρίτη περίοδο της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού, η Επιτροπή, αφού λάβει από ενδιαφερόμενο μέρος πληροφορίες για τεκμαιρόμενη παράνομη ενίσχυση ή για τεκμαιρόμενη καταχρηστική εφαρμογή ενίσχυσης, είτε αποφαινεται ότι δεν υπάρχουν επαρκείς λόγοι για να εξετάσει την περίπτωση και ενημερώνει σχετικά το ενδιαφερόμενο μέρος είτε λαμβάνει απόφαση για την υπόθεση που αφορά το αντικείμενο της

παρασχεθείσας πληροφορίας. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, σε περίπτωση που η Επιτροπή εξέτασε τέτοιες πληροφορίες και έλαβε θέση επ' αυτών, εκδίδει απόφαση.

- 56 Επομένως, πρέπει να θεωρείται παραδεκτή προσφυγή ακυρώσεως που ασκεί ενδι-αφερόμενος υπό την έννοια του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ κατά αποφάσεως της Επιτροπής περί αρνήσεως κινήσεως της διαδικασίας του ίδιου άρθρου με αίτημα την ακύρωση τέτοιας αποφάσεως, όταν ο προσφεύγων επιδιώκει, με την άσκηση της προσφυγής του, να διασφαλίσει τα διαδικαστικά δικαιώματα που αντλεί από την τε-λευταία αυτή διάταξη (βλ. απόφαση Αθηναϊκή Τεχνική κατά Επιτροπής, προπαρατε-θείσα, σκέψη 36 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 57 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι η Επιτροπή εξέτασε την καταγγελία της νυν αναιρεσείουσας υπό το πρίσμα των πρόσθετων πληροφοριών που της παρέσχε αυτή και της διαβίβασαν οι σουηδικές αρχές, κατόπιν των αιτήσεων περί παροχής πληροφοριών που η Επιτροπή τους είχε απευθύνει συναφώς. Μετά το πέρας της εξετάσε-ως της καταγγελίας, η Επιτροπή, με το έγγραφο της 24ης Μαρτίου 2006, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν υπήρχαν αποχρώντες λόγοι για την περαιτέρω εξέταση της καταγγελίας και πρόσθεσε ότι δεν είχε σκοπό να λάβει άλλα μέτρα στο πλαίσιο αυ-τής της υποθέσεως. Επιπλέον, με το έγγραφο της 28ης Απριλίου 2006, η Επιτροπή υπενθύμισε ότι τα επίμαχα χρηματοοικονομικά μέτρα δεν συνιστούσαν παράνομες ενισχύσεις.
- 58 Επομένως, καθόσον η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν υπήρχαν απο-χρώντες λόγοι για την περαιτέρω εξέταση της καταγγελίας, από το ουσιαστικό πε-ριεχόμενο της προσβαλλομένης πράξεως προκύπτει ότι το εν λόγω θεσμικό όργανο διατύπωσε οριστική θέση σε σχέση με τα εξετασθέντα μέτρα, εκφράζοντας κατ' αυτόν τρόπο τη βούλησή της να μη δώσει συνέχεια στην προκαταρκτική έρευνα. Κατά συνέπεια, προβαίνοντας στη διαπίστωση αυτή, η Επιτροπή, όπως προκύπτει από την παρατεθείσα στη σκέψη 52 της παρούσας αποφάσεως νομολογία, αρνήθηκε σιωπηρώς να κινήσει την επίσημη διαδικασία εξέτασης που προβλέπει το άρθρο 88, παράγραφος 2, ΕΚ.
- 59 Η αναιρεσείουσα, ως ανταγωνίστρια της δικαιούχου της καταγγελλθείσας ενισχύσε-ως επιχειρήσεως, περιλαμβάνεται αναμφίβολα μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών υπό την έννοια του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ (βλ. αποφάσεις Επιτροπή κατά

Sytraval και Brink's France, προπαρατεθείσα, σκέψη 41, καθώς και της 9ης Ιουλίου 2009, C-319/07 P, 3F κατά Επιτροπής, Συλλογή 2009, σ. I-5963, σκέψη 32), λαμβανομένου υπόψη του περιεχόμενου στο άρθρο 1, στοιχείο η΄, του κανονισμού 659/1999 ορισμού της έννοιας αυτής.

- 60 Επομένως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο καθόσον έκρινε ότι η προσβαλλόμενη πράξη δεν συνιστούσε απόφαση με δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα ικανά να θίξουν τα συμφέροντα της νυν αναιρεσείουσας και, ιδίως, ότι δεν συνιστούσε απόφαση δυνάμει του άρθρου 4 του κανονισμού 659/1999. Κατά συνέπεια, η προσβαλλόμενη πράξη πρέπει να θεωρηθεί ότι συνιστά πράξη δυνάμενη να προσβληθεί υπό την έννοια του άρθρου 230 ΕΚ.
- 61 Κατόπιν των ανωτέρω, ο δεύτερος, ο τρίτος και ο τέταρτος λόγος αναιρέσεως που η NDSHT προέβαλε προς στήριξη της αιτήσεώς της αναιρέσεως πρέπει να γίνουν δεκτοί.
- 62 Επιπλέον, καθόσον το Δικαστήριο, με τις σκέψεις 52 και 60 της παρούσας αποφάσεως, επισήμανε ότι απόφαση όπως η προσβαλλόμενη πράξη της Επιτροπής συνιστά πράξη δυνάμενη να προβληθεί ακόμη και αν με αυτή διαπιστώνεται ότι τα καταγγελλθέντα μέτρα συνιστούν υφιστάμενες ενισχύσεις, παρέλκει η έκδοση αποφάσεως όσον αφορά τον πρώτο λόγο αναιρέσεως που προέβαλε η αναιρεσείουσα και ο οποίος αντλείται από παραμόρφωση του περιεχομένου των προσβαλλομένων εγγράφων.
- 63 Υπό τις συνθήκες αυτές, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση πρέπει να αναιρεθεί.

Επί της αναπομπής της υποθέσεως στο Γενικό Δικαστήριο

- 64 Σύμφωνα με το άρθρο 61, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Δικαστήριο, σε περίπτωση αναιρέσεως της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου, μπορεί να αποφανθεί το ίδιο οριστικά επί της διαφοράς, εφόσον είναι ώριμη προς εκδίκαση, ή να αναπέμψει την υπόθεση στο Γενικό Δικαστήριο.
- 65 Το Δικαστήριο δεν μπορεί, όμως, σ' αυτό το στάδιο της διαδικασίας, να αποφανθεί επί της ουσίας της προσφυγής που ασκήθηκε από την NDSHT. Συγκεκριμένα, αυτή η πτυχή της προσφυγής και, ιδίως, το ζήτημα αν η Επιτροπή κακώς αποφάσισε να μην κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ με το σκεπτικό ότι τα επίμαχα μέτρα συνιστούσαν υφιστάμενες ενισχύσεις καθ' όλα συμβατές με την κοινή αγορά συνεπάγεται εκτιμήσεις των πραγματικών περιστατικών με βάση στοιχεία τα οποία δεν αξιολογήθηκαν από το Πρωτοδικείο ούτε συζητήθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου. Αντιθέτως, το Δικαστήριο έχει στη διάθεσή του τα στοιχεία που είναι απαραίτητα προκειμένου να αποφανθεί τελεσιδίκως επί της ενστάσεως απαραδέκτου που προέβαλε πρωτοδίκως η Επιτροπή.
- 66 Για τους εκτεθέντες στις σκέψεις 44 έως 62 της παρούσας αποφάσεως λόγους, η εν λόγω ένσταση απαραδέκτου, που αντλείται από το ότι η προσβαλλόμενη πράξη δεν αποτελεί πράξη δυνάμενη να προσβληθεί με προσφυγή ακυρώσεως, πρέπει να απορριφθεί.
- 67 Επομένως, η υπόθεση πρέπει να αναπεμφθεί ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου προκειμένου αυτό να αποφανθεί επί των αιτημάτων της NDSHT περί ακυρώσεως της αποφάσεως της Επιτροπής, που περιέχεται στα προσβαλλόμενα έγγραφα, να μη δώσει συνέχεια στην εξέταση της καταγγελίας της νυν αναιρεσείουσας σχετικά με

τεκμαιρόμενες παράνομες κρατικές ενισχύσεις που χορήγησε ο Δήμος Στοκχόλμης στην SVB.

Επί των δικαστικών εξόδων

- ⁶⁸ Αναπέμποντας την υπόθεση στο Γενικό Δικαστήριο, το Δικαστήριο επιφυλάσσεται ως προς τα δικαστικά έξοδα της αναιρετικής διαδικασίας.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφασίζει:

- 1) Αναιρεί την απόφαση του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 9ης Ιουνίου 2009, T-152/06, NDSHT κατά Επιτροπής.**

- 2) Απορρίπτει την ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ενώπιον του Πρωτοδικείου.**

- 3) Αναπέμπει την υπόθεση ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκειμένου αυτό να αποφανθεί επί των αιτημάτων της NDSHT Nya Destination Stockholm Hotell & Teaterpaket AB περί ακυρώσεως της αποφάσεως της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που περιέχεται στα έγγραφα της 24ης Μαρτίου και της 28ης Απριλίου 2006, να μη δώσει συνέχεια στην εξέταση της καταγγελίας που η εταιρία αυτή είχε καταθέσει σχετικά με τεκμαιρόμενες παράνομες κρατικές ενισχύσεις που χορήγησε ο Δήμος Στοκχόλμης στη Stockholm Visitors Board AB.
- 4) Επιφυλάσσεται ως προς τα δικαστικά έξοδα.

(υπογραφές)